

Páll Vang: Soleiðis kann skuldar– kreppan loysast:

Ongin kommuna skal hava hægri skatt enn Havn

– Og so skal toppurin á kommunuskuldini setast í ein grunn, sum báði landið og kommunurnar skulu betala inn í. Tað eru ein loysn, sum figgjarliga er so løtt at bera, at tað ber til at svølgja.

ÁKI BERTHOLDSEN

– Ongin kommuna eigur at hava hægri skattaprosent enn Havnin.

– Og tí eigur lögtingið beinleiðis at lóggeva fyrri, at ongin kommuna skal hava hægri skattaprosent enn Tórshavnar Kommuna.

Páll Vang, býráðsformaður á Tvøroyri sigur, at hann nú hevur eitt ítøkiligt uppskot til, hvussu tær ringast staddu kommunurnar kunnu verða hjargaðar.

Hann sigur, at fyrsta treytin fyrri at steðga fólkavæingini til miðstaðarækið í Føroyum, og hjarga útjaðaranum frá at doyggja út, er, at skuldarbyrðan hjá teimum ringast staddu kommununum kemur niður á eitt støði, har kommunurnar fáa arbeiði.

Og hvussu tað kann gerast, hevur hann eitt ítøkiligt

uppskot, sum hann við hesum leggur fram.

Lika lágan skatt sum Havnin

Hann sigur, at nógva fólk rýma úr útjaðaranum, tí at í nógva kommunum úti um landið er skattaprosentið so høgt, at tað er ikki livandi har.

– Tí má fyrsta stigið verða at taka tað grundgevingina burtur, sigur Páll Vang.

Og tað kann bara gerast um lögtingið samtykkir við lóg, at ongin kommuna í Føroyum skal hava hægri skatt enn Tórshavnar Kommuna.

Skuldin í grunn

Páll Vang sigur, at hetta fer at gera, at nógva kommunur ikki fara at klára sínar lániskyldur.

– Tí er neyðugt at vit roknað okkum fram til, hvussu stóran part av skuldini, kommunurnar ikki klára at betala rentur og avdráttir av.

– Tann parturin av skuldini, sum kommunurnar ikki klára at betala skal so setast í ein grunn.

Tvís, at grunnurin stendur sum lántakari, meðan landið og kommunurnar veðhald fáa fyrri honum.

– Ístaðin fyrri kommunurnar, skal hesin grunnur so betala renturnar og avdráttir av toppinum av kommunuskuldini.

Báði kommunurnar og landið skulu betala tað inn í grunnin um árið, sum svarar

til renturnar og avdráttirnar av hesum partinum av kommunuskuldini.

Inngjaldið í grunnin skal býstast ímillum landið og kommunurnar við 50% í part.

Parturin hjá kommununum verður roknaður eftir skattainntøkuni.

Páll Vang heldur ikki, at landskassin eigur at sleppa

undan at verða við í kommunuloynsini, tí tað skerst ikki burtur, at landskassin hevur sína skyld av, at nógva kommunur eru komnar so illa fyrri, sum tær eru.

– Landsstýrið hevði eitt kommunalt eftirlit og hevur góðkent hvørja einastu lán-tøkurnar.

– Og vit kunnu eisini fært

tráðin víðari og sagt, at táð ríkið hjálpir landskassanum við skuldini, kundi landið hjálpt kommunurnar.

Krevur ikki so nógva pengar

Páll Vang sigur, at fyrimunurin við hesi loysnini er, at hon krevur ikki so nógva pengar, sum aðrar loysnir, ið hava verið frammi.

– Av tí at grunnurin bara skal betala rentur og avdráttir av toppinum av kommunuskuldini, er henda loysnin ikki meiri peninga-krevjandi enn so, enn at tað skuldi verið til at svøgt hjá øllum, heldur Páll Vang.

Somuleiðis fer inngjaldið í grunnin at minka ár um ár, so hvørt sum lánið verður niðurgjaldið.

Hann sigur, at hann hevur ikki roknað nágreiniliga út, hvussu stóran part av skuldini, kommunurnar ikki klára at betala um skattaprosentið allastaðni lækkar niður á tað sama, sum Havnin hevur.

Men við hesari loysnini tosa vit ikki um at útvega

Sandur er ein av kommunum, sum eru sera illa fyrri, og sum stóðan ikki fer at batnað hjá við bræði, verður onki gjørt.

– Men tað vísir seg at verða trupult hjá landsstýri og lögtingi at taka tey stóru málini upp.

Kanska er tað fyrri ikki fullkomiliga at avdúka sitt atgerðarloysi fyrri øllum føroa fólk, heldur Páll Vang.

hundraðtals miljónir bein-anvegin, fyrri at loysa trupulleikarnar hjá kommununum.

Men kanska verður gjaldið inn í grunnin tað fyrsta árið ikki meiri enn væl minni enn einar 50 miljónir – uttan at tað uppá nakran máta er roknað út.

Tað vil siga, at vit tosa kanska um 1/2 skattapro-

sent.

Tað verður tungt

Páll Vang sigur, at hann leggur hugskotið fram hóast hann ivast í, um tað letur seg gera at fáa gjørt nakað við tað.

– Tíverri gongur ógvuliga strílt hjá landsstýri og lögtingi at taka tey stóru, trupu málini upp.

– Mer vitandi hevur uttanlandsskuldin hjá landskassanum ikki verið til umrøðu í tinginum enn, og tað er nokk so sigandi um støðuna, heldur Páll Vang.

– Eg haldi, at teir eru bangnir fyrri at taka tey stóru málini upp fyrri ikki fullkomiliga at avdúka sitt atgerðarloysi fyrri øllum føroa fólk.

– Hinvegin eru teir óførir, táð tað kemur til at veita skattalætta og at fremja onnur tiltøk, sum eru væl dámd ímillum fólk, leggur hann speiskliga afturat.

Nú hevur tú sjálfur fleiri partamenn í landsstýrinum. Fært tú ikki sannført teir um at hetta er nakað, teir eiga at taka upp?

– Nei tað sær út til at ganga illa við tí. Tað vísir seg í Føroyum, at tann, sum er lágmaletur og sakligur, og tann, sum skrivur hampilig brøv, fær ikki svar. Í Føroyum er neyðugt er neyðugt at rumbla og skrumbla fyrri at verða hoyrdur – og tá er okkurt heilt galið sigur Páll Vang.

Hetta, sum tú skjýtur upp, er ein samhaldsføst loysn. Hvussu verður at fáa kommunurnar at taka undir við, at allar skulu betala fyrri nakrar áár?

– Tað verður ikki lætt. – Tað var eitt sindur av solidariteti at hómá í fyrstuni. Men nú er kreppan í nógva. Og við tí, hvarv eisini solidariteturin.

Páll Vang heldur, at tí er tað neyðugt at gera tað við lóg. Og tað má gerast, tí kappingarferið útjaðaranum versnar fyrri hvønn dag.

Skal arbeiða fulla tíð í tvey ár fyrribils

ÁKI BERTHOLDSEN

Kommunurnar í syðru helvt í Suðuroy og í Vágoy, herða nú royndirnar at koma uppí oljuvinnuna.

Tað er nakað síðani at tær tóku seg saman í „Suður-Vestur Samtakið“ og settu samfelagsfrøðingin, Suna á Dalbø, í starv uppá leyst at royna at menna oljuvinnuna í hesum báðu plássunum.

Men nú verður enn meiri lagt fyrri í royndunum at menna oljuvinnuna í syðru helvt í Suðuroy og í Vágum.

Tí tær fyra kommunurnar í syðru helvt í Suðuroy, og allar tær fimm kommunurnar í Vágum, sum eru í Suður-Vestur Samtakinum, ætla nú at seta Suna á Dalbø í

fast starv sum oljuráðgevarar.

Fyrribils er ætlanin at seta hann í starv í tvey ár.

Eftir, hvat skilst, hava tær fimm kommunurnar í Vágum góðtikið ætlanina.

Og eftir, hvat skilst, ætla tær fyra kommunurnar í syðru helvt í Suðuroynni at gera tað sama.

Vágs Býráð hevði málið til viðgerðar týskvöldið, og har varð einmælt samtykt at taka undir við tí.

Á býráðsfundinum varð upplýst, at hinar tríggjar kommunurnar í syðru helvt í Suðuroy, Høvs, Porkeris og Sumbiar Kommuna, hava givið munnliga tilsegn um at taka undir við tí eisini.

Tað kostar Suður-Vestur

Samtakinum 472.000 krónur at seta hetta í verk.

Kommunurnar í Vágum, og tær fyra kommunurnar í syðru helvt í Suðuroy, býta útreiðslurnar í helvt, so at suðuroyingar betala 236.000 krónur og vágafólk betala 236.000 krónur.

Parturin hjá Vágs Kommununi verður 141.000 krónur.

Meiri formligt

Ætlanin er eisini at gera samstarvið í Suður-Vestur samtakinum meiri formligt.

Higaril hava vágafólk og suðuroyingar valt hvør síni fyra fólk í eitt slag av nevnd.

Men nú er ætlanin at velja eina veruliga nevnd við formanni og skrivara, og oljuráðgevarin kemur so at

standa til svars fyrri nevndini fyrri tað, hann ger, og nevndin skal leggja linjurnar fyrri arbeiðnum.

Afturat teimum, skulu vágafólk og suðuroyingar velja hvør síni tvey kommunufólk í nevndina, umframt hvør síni tvey umboð fyrri vinnulivið.

Vágbingar halda, at hetta er ein betri, og helst fullt so blígur máti, at fylgja við í tí, sum hendir í oljuvinnuni, heldur enn at býráðslimir sjálvir skulu royna at fylgja við.

Vágbingar skulu velja formannin og vágafólk skulu velja skrivaran.